

en beharing uitgesproken mannelijk; de klauwtjes zijn aan de rechterzijde alle stomp-gespleten! De linker-poten zijn alle normaal, met kortere beharing en enkelvoudig-getande, spitse klauwtjes, zoals bij het ♀. De rechterspriet telt 13 leden; het laatste lid afgeplat en sterk verbreed, zoals die der ♂♂. De linkerspriet was afgebroken en dus niet te controleren. Op de clypeus is de beharing rechts ook duidelijk langer dan op de linkerhelft, beantwoordt resp. aan mannelijke en vrouwelijke beharing. Terwijl de vorm van het abdomen overigens vrijwel vrouwelijk is, missen de middelste sternieten op de rechterzijde de scopa-beharing; op de voorste en laatste sternieten is deze min of meer gereduceerd; op de linkerzijde normaal vrouwelijk.

Bij dit exemplaar is het vooral de afwijkende vorm der voortarsen, die het meest frappeert. Het werd gevangen op *Epilobium angustifolium* L. (22-7-'47).

Summary. The author describes 2 gynandromorphs of *Hymenoptera*:

1. *Osmia aenea* L. Bilateral gynandromorph, left side ♀, right side ♂. Antennae and legs are, however, female.

2. *Megachile willoughbiella* K. Bilateral gynandromorph, left side ♀, right side ♂. The characters are especially shown by antennae and legs. Both were taken at Helenaveen, prov. of North Brabant.

Helenaveen, 22 Nov. 1947.

Wordt de boktor *Spondylis buprestoides* L. door verf- resp. terpentijngneur aangelokt?

door
A. RECLAIRE.

Midden Juli van de buitengewoon warme zomer '47 werd mijn, gelijkvloers liggende, keuken geschilderd, hetgeen alleen des avonds geschiedde. Toevallig wees de schilder mij op zwarte torren, die volgens hem geregeld op verf afkomen en die hij altijd doodtrapt. Het bleek *Spondylis buprestoides* L. te zijn en men kon inderdaad waarnemen, dat de torren herhaaldelijk om het licht in de keuken zwermden. Zat men in de tuin, dan zag men zo nu en dan een tor de keuken binnenvliegen, niet naar de op de tuintafel brandende elektrische lamp. Dat enkele ook wel hoger vlogen bleek doordat ik des morgens een ex. in de op de eerste verdieping liggende badkamer vond, zelfs zat er een in de late avond op een in een slaapkamer op de 2e verdieping aan de wand hangende witte blouse, zodat de bewoonster niet naar bed durfde te gaan vanwege de kever. Toch maakt het op mij de indruk, dat *Spondylis* wel degelijk op de verf of de terpentijnachtige geur — ik weet niet, of de schilder inderdaad terpentijnolie gebruikte — afkomt. De wind was gedurende deze dagen O. resp. Z.O., des avonds was het bijna bladstil. Op de buitensporig warme avond van 22 Juli vond vanaf het invallen van de duisternis een ware invasie plaats, dusdanig, dat enkele exx. zelfs in het haar van de vrouwelijke huisgenoten verward geraakten. Dooreen genomen waren het evenveel ♂♂ als ♀♀. Na afloop van het schilderen kwamen de torren niet meer.

Het is onwaarschijnlijk, dat de boktor uit de naburige tuinen of parken afkomstig was, want in deze staat bijna alleen loofhout en zeer weinig siernaaldgewas. Volgens Evert's (Col. Neerl.) leeft *Spondylis* in grote dennenbossen, de larve achter de schors van oude dennenstronken. Picaud (Faune de France, 20. Cerambycidae, Parijs 1929) noemt ook alleen naaldbomen. Nu beginnen de dichtstbijzijnde dennenbossen (hoofdzakelijk *Pinus silvestris* L.) ca. 0,8 km ten O. en ca 1,8 km ten

Z. van mijn huis. Op de daartussen liggende heidevelden bevonden zich vroeger veel waaidennen. Deze zijn echter tijdens de hongerwinter opgestookt, er zijn slechts enkele armelijke exx. overgebleven. De vele van de kap tijdens de oorlog achtergebleven stobben waren deze zomer alle geroid, zodat de tor wel uit de dichtstbijzijnde dennenbossen afkomstig moet zijn. Uit een en ander blijkt dus, dat hij een vrij grote afstand vliegend moet kunnen afleggen¹⁾ en hij moet wel een fijne speurzint voor terpentijngneur of dgl. bezitten. Dat hij op terpentijngeuren afkomt — de stobben bevatten behalve terpentijnolie ook allerlei andere sterk riekende stoffen — is te begrijpen, gezien zijn levenswijze.

Het zou interessant zijn te weten, of ook elders iets dergelijks is opgemerkt, want het zou kunnen zijn, dat de grote hitte een rol heeft gespeeld. Tot nu toe had ik *Spondylis* zo nu en dan bij Hilversum waargenomen, ook 1 x des middags zwermend in de felle zomerzon, doch uit de aard der zaak had ik aan de kever weinig aandacht besteed.

Hilversum, Alexanderlaan 17, October 1947.

Faunistische aantekeningen over Lepidoptera

door

C. J. VERHEY.

1. *Araschnia levana* L. Over deze vlinder vermeldt L e m p k e (1946, Natuurhistorisch Maandblad 35 : 23—24), dat hij bezig is zijn areaal in ons land uit te breiden en ook in België en Frankrijk de laatste tijd veelvuldiger voorkomt.

Als nieuwe vindplaats kan ik Vorden vermelden, waar ik op 20 Juli 1947 één exemplaar en op 23 Juli 1947 zelfs twee exemplaren op bloeiende sneeuwbes (*Symphoricarpos*) zag rondvliegen. Hoewel ik gedurende tien dagen de omgeving naar vlinders heb afgezocht, heb ik toch niet meer exx. kunnen waarnemen. Twee, beide ♂♂, bevinden zich in mijn collectie, ze behoren natuurlijk tot de vorm *prosa* L.

2. *Daphnis nerii* L. Van deze vlinder werd door een mijner leerlingen een prachtig gaaf ♂ ex. op 9 October 1947 te Zwijndrecht gevangen. Slechts de thorax was enigszins beschadigd, dit kwam doordat het ex. in een te laag blikken doosje was gedrukt.

De Catalogus (Tijdschr. v. Ent. 80 : 255) vermeldt, dat de meeste exemplaren hier te lande gevangen (vanaf 1762 slechts 19 stuks) in sterk afgevlagen toestand verkeerden. Slechts eens in Juni 1908 werd te Borne een gaaf ♂ gevangen en slechts tweemaal, n.l. in 1835 en in 1895, werden rupsen in ons land gevonden.

Of dit ex. zich hier te lande uit de rups ontwikkeld heeft, is niet geheel zeker. In de fles, waarin het dier destijds werd gedood, bevindt zich een oranje-rood meconium. Of dit daar bij het doden van dit ex. is gekomen of van een andere vlinder afkomstig is, weet ik helaas niet meer. Wel zijn enkele schubben bij de anale opening ook oranje-rood gekleurd, hoewel O u d e m a n s (1900, Nederlandsche Insecten : 391) alleen oranje-rood meconium van dagvlinders vermeldt. Zijn er waarnemingen over de kleur van het meconium der *Sphingidae*?

Het is anders best mogelijk, dat in een kwekerij of op een buitenplaats *Nerium oleander* wordt gekweekt, zodat dan de herkomst van dit ex., mede door de warme zomer, verklaarbaar zou zijn.

Het laatst, dat *Daphnis nerii* L. te Dordrecht werd gezien, was ± 1900 door wijlen de heer N. A. d e J o n c h e e r e.

Dordrecht, Van Bleyenbergsstraat 8, 6-2-1948.

¹⁾ Ook van de grote dennensnuittor is bekend, dat hij ver vliegt.